

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, marzec 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/27/2010

GOTOWOŚĆ DO ZMIAN

W SŁUŻBIE ZDROWIA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

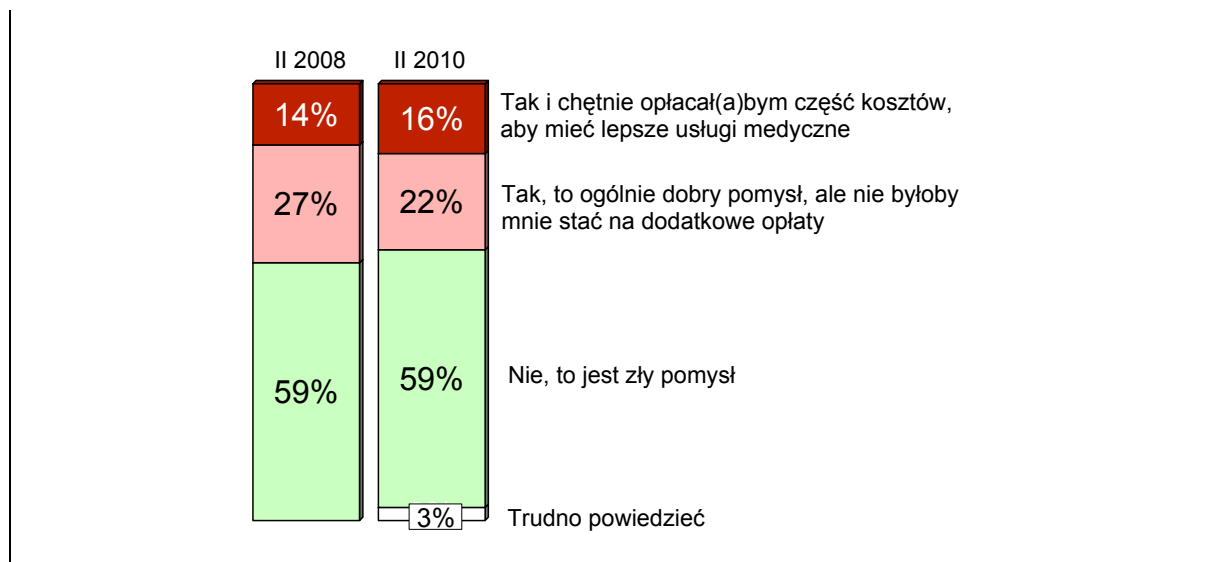
Przedmiotem jednego z ostatnich naszych komunikatów¹ był aktualny stan polskiej służby zdrowia. Przedstawiliśmy opinie respondentów o funkcjonowaniu opieki zdrowotnej w Polsce, oparte na ich własnych doświadczeniach. Z uzyskanych deklaracji wynika, że na ogół słaba kondycja świadczeń zdrowotnych, oferowanych w ramach NFZ, w lutym została oceniona jeszcze gorzej niż dotychczas. Ponadto więcej niż jedna trzecia badanych zgodziła się ze stwierdzeniem, iż obecny system ochrony zdrowia w Polsce jest zdecydowanie zły, a zatem potrzebne są w nim zasadnicze zmiany.

W tym samym badaniu² zapytaliśmy ankietowanych, czy byliby skłonni ponieść pewne koszty w celu poprawy działalności i zwiększenia dostępności publicznej służby zdrowia.

RYS. 1. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE SŁUSZNY JEST POMYSŁ WPROWADZENIA CZĘŚCIOWEJ ODPLATNOŚCI ZA USŁUGI PUBLICZNEJ SŁUŻBY ZDROWIA, ABY POPRAWIĆ JEJ DZIAŁALNOŚĆ I ZWIĘKSZYĆ DOSTĘPNOŚĆ?	CBOS
---	------

¹ Patrz komunikat CBOS „Opinie o opiece zdrowotnej”, luty 2010 (oprac. K. Wądołowska).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (237) przeprowadzono w dniach 4–10 lutego 2010 roku na liczącej 1021 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Ogólnie w polskim społeczeństwie przeważa niechęć do ponoszenia jakichkolwiek dodatkowych kosztów związanych z opieką zdrowotną. Ponad połowa respondentów (59%) uważa za zły pomysł wprowadzenia częściowej odpłatności za usługi publicznej służby zdrowia, nawet jeśli miałyby to usprawnić jej funkcjonowanie. Spośród ankietowanych pozytywnie oceniających przedstawioną propozycję jedynie co szósty (16%) chętnie opłacałby część wydatków związanych z leczeniem, natomiast 22% badanych – choć pomysł popiera – twierdzi, że nie byłoby w stanie pokryć owych dodatkowych kosztów.

Różnice w opiniach zależą przede wszystkim od statusu społeczno-zawodowego badanych (zob. tabele aneksowe). Pomysł wprowadzenia częściowej odpłatności za usługi służby zdrowia zdecydowanie najczęściej popierają osoby pracujące na własny rachunek poza rolnictwem, a także przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem. Przeciwników tej propozycji można spotkać natomiast przede wszystkim wśród rolników i rencistów. Deklaracje respondentów są również uzależnione od ich wieku, wykształcenia oraz miejsca zamieszkania. Im są młodszy, lepiej wykształceni i mieszkają w większym mieście, tym większe prawdopodobieństwo, iż zaakceptują proponowane zmiany.

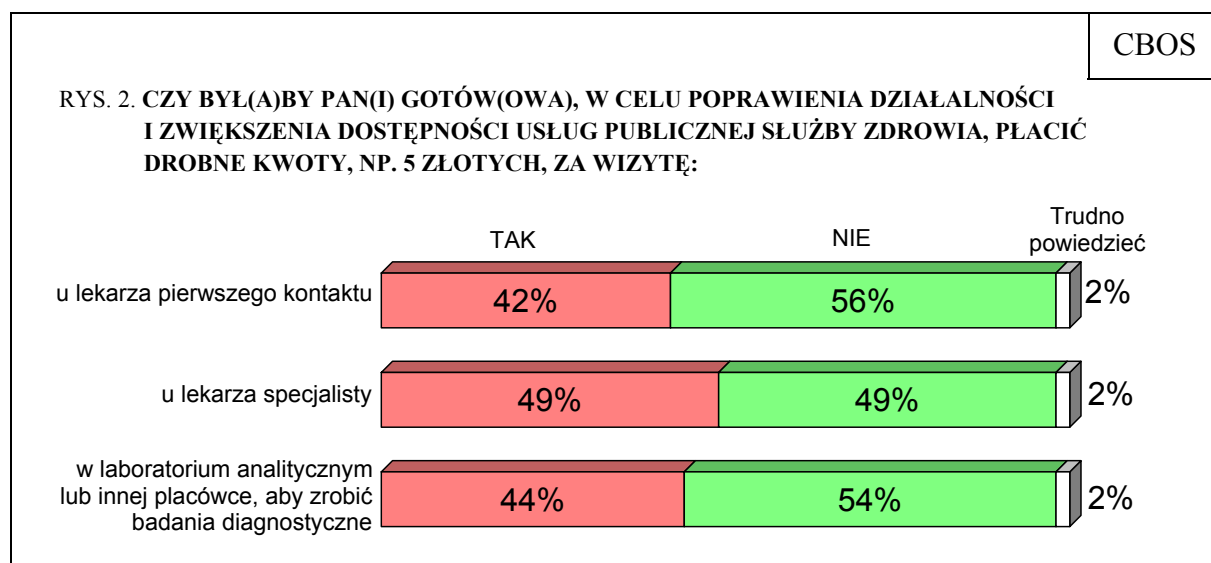
Gotowość do poniesienia dodatkowych kosztów związanych z leczeniem w publicznych placówkach medycznych najczęściej wyrażają także respondenci, którzy w ciągu ostatnich sześciu miesięcy korzystali wyłącznie z usług prywatnych. Najbardziej natomiast chęć taką deklarują ci, którzy leczyci się wyłącznie w ramach ubezpieczenia lub też wcale nie chodzili do lekarza.

Tabela 1

Korzystanie ze świadczeń zdrowotnych (w ramach ubezpieczenia i prywatnie) w ciągu sześciu miesięcy poprzedzających sondaż	Czy uważa Pan(i), że słuszny jest pomysł wprowadzenia częściowej odpłatności za usługi publicznej służby zdrowia, aby poprawić jej działalność i zwiększyć dostępność?			
	Tak i chętnie opłacał(a)bym część kosztów	Tak, ale nie byłoby mnie stać	Nie, to jest zły pomysł	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Niekorzystający z usług zdrowotnych	12	19	62	7
Korzystający z usług tylko w ramach ubezpieczenia	10	24	63	3
Korzystający z usług prywatnych i w ramach ubezpieczenia	21	23	53	3
Korzystający tylko z usług prywatnych	29	12	58	1

Jedną z propozycji reformy polskiej służby zdrowia jest, wzorem Czechów, wprowadzenie niewielkich opłat za wizytę u lekarza, a także za przeprowadzanie badań diagnostycznych w laboratoriach analitycznych. Od stycznia 2008 roku Czesi narzucili obywatelom obowiązek płacenia za każdą wizytę u lekarza i wypisanie recepty 30 koron (4,60 zł), za każdy dzień spędzony w szpitalu 60 koron (9,30 zł), a za pomoc w stanach nagłych 90 koron (prawie 14 zł)³. W rezultacie wprowadzając niewielkie opłaty postanowili zmniejszyć liczbę niepotrzebnych wizyt u lekarza, a przy okazji i deficyt budżetowy.

Idąc tym tropem zapytaliśmy naszych respondentów, czy w celu poprawienia działalności i zwiększenia dostępności usług publicznej służby zdrowia byłiby gotowi płacić drobne kwoty (np. 5 złotych) za wizytę u lekarza lub w laboratorium analitycznym.

Zsumowano odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” oraz „raczej nie” i „zdecydowanie nie”

Zapytanie o konkretne kwoty miało wpływ na uzyskane w sondażu odpowiedzi respondentów. Nadal znaczne ich grupy nie zgadzają się na wprowadzenie dodatkowych opłat za porady i badania medyczne, jednak sprzeciwiających się jest nieco mniej niż w pytaniu ogólnym o wprowadzenie częściowej odpłatności. Dodatkowo, w przypadku wizyty u lekarza specjalisty badani są dokładnie podzieleni: 49% byłoby skłonnych zapłacić 5 złotych za wizytę i tyle samo osób nie wyraża na to zgody. Największą niechęć budzi w respondentach wprowadzenie opłaty za wizytę u lekarza pierwszego kontaktu. Jest to zapewne związane z faktem, że chodzi do niego zdecydowanie najczęściej – w większości zresztą w ramach ubezpieczenia (NFZ). Gdyby na analizowane zjawisko spojrzeć jednak z innej strony, wniosek nasuwa się jeden – ponad dwie piąte społeczeństwa wyraża gotowość dopłacania za wizyty u lekarza.

Zdecydowanie najczęściej za wizytę u lekarza pierwszego kontaktu skłonni są płacić ci pacjenci, którzy w ostatnim roku byli u niego tylko raz (53%). Analogicznie przedstawia się sytuacja w przypadku lekarza specjalisty (59%). Niechętni dodatkowym opłatom są natomiast respondenci pojawiający się w przychodni prawie raz w miesiącu (59% pacjentów lekarza pierwszego kontaktu i 52% – lekarza specjalisty), a także – co zaskakujące – ci, którzy nie bywają tam wcale (odpowiednio 63% i 59%).

Tabela 2

Ile razy w ciągu całego ubiegłego roku był(a) Pan(i) u lekarza albo lekarz był u Pana(i) z wizytą?	Czy był(a)by Pan(i) gotów(owa), w celu poprawienia działalności i zwiększenia dostępności usług publicznej służby zdrowia, płacić drobne kwoty, np. 5 złotych, za wizytę:			
	u lekarza pierwszego kontaktu		u lekarza specjalisty	
	Tak	Nie	Tak	Nie
	w procentach			
Ani razu	35	63	39	59
1 raz	53	44	59	37
2–3 razy	44	55	53	45
4–9 razy	45	54	51	47
10 razy i więcej	38	59	46	52

Zsumowano odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” oraz „raczej nie” i „zdecydowanie nie”. Pominięto „trudno powiedzieć”, w związku z czym odpowiedzi nie sumują się do 100%

Gotowość do płacenia deklarują osoby pracujące na własny rachunek, a także przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem oraz średni

³ Zob. *Czesi reformują podatki i służbę zdrowia* w: „Gazeta Wyborcza” z 23 sierpnia 2007 roku.

personel i technicy; nieznacznie rzadziej uczniowie i studenci. Zgoda na tego typu zmianę jest akceptowana również znacznie częściej przez osoby najlepiej wykształcone i mające najwyższe dochody *per capita*. Niechęć do wnoszenia opłat wyrażają przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani oraz rolnicy i gospodynie domowe, których sprzeciw jest widoczny szczególnie w przypadku wizyt u lekarza pierwszego kontaktu czy też badań diagnostycznych (zob. tabele aneksowe).

Badanych zapytaliśmy również o to, czy zdecydowaliby się na opłacenie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia, aby mieć zagwarantowane w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie oraz w takich przypadkach, których nie obejmuje obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

Tabela 3

Powszechnie ubezpieczenie zdrowotne nie obejmuje wszystkich świadczeń zdrowotnych. Czy zdecydował(a)by się Pan(i) na opłacanie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia, aby mieć zagwarantowane w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie oraz w takich przypadkach, których nie obejmuje obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	I 2000	IX 2004	III 2007	II 2008	II 2010
	w procentach				
Zdecydowanie tak	17	11	8	9	8
Raczej tak	25	24	26	24	28
Raczej nie	25	25	30	28	28
Zdecydowanie nie	20	31	26	33	27
Trudno powiedzieć	13	9	10	6	9

W przypadku dodatkowego ubezpieczenia zdrowotnego sytuacja przedstawia się dosyć podobnie jak w poprzednich pytaniach. Nadal ponad połowa respondentów (55%) nie wyraża zgody na dobrowolne opłacanie dodatkowego ubezpieczenia, z czego aż jedna czwarta (27%) jest temu zdecydowanie przeciwna. Zainteresowanie taką ofertą wyraża ponad jedna trzecia ankietowanych (36%), w tym jedynie 8% to osoby całkowicie przekonane co do tej propozycji.

W porównaniu z latami wcześniejszymi przede wszystkim spadł odsetek zdecydowanych zwolenników takiego rozwiązania. Z drugiej strony w odniesieniu do sytuacji sprzed dwóch lat zmniejszył się również (o 6 punktów) odsetek osób zdecydowanie mu przeciwnych.

Podział na zwolenników i przeciwników dodatkowych opłat w dużej mierze wynika z przynależności społeczno-zawodowej respondentów (zob. tabele aneksowe). Akceptacja proponowanej zmiany jest tym częstsza, im badani są młodszy, lepiej wykształceni, mają wyższe dochody na osobę w rodzinie czy też mieszkają w większym mieście. Największy odsetek odpowiedzi twierdzących notujemy wśród kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem oraz osób pracujących na własny rachunek. Najmniej chętni takiemu rozwiązaniu są zaś rolnicy, emeryci i renciści.

Analiza opinii respondentów dotyczących ich gotowości do ponoszenia dodatkowych opłat, które przyczyniłyby się do poprawy działalności i zwiększenia dostępności publicznej służby zdrowia, wskazuje, iż społeczne poparcie dla tego typu rozwiązań jest względnie wysokie. Z jednej strony niemal w każdym z przypadków nie przekracza pięćdziesięciu procent, z drugiej zaś wzrasta w chwili, gdy zaczynamy mówić o konkretnych kwotach. Istotne są jednak również cechy socjodemograficzne osób najczęściej niewyrażających aprobaty. Są to przede wszystkim badani starsi, gorzej wykształceni, o niższych zarobkach, nierzadko mieszkający na wsi i utrzymujący się z rolnictwa – a zatem osoby, które uważają, że na dodatkowy wydatek (nawet rzędu 5 złotych za wizytę u lekarza) nie mogą sobie pozwolić. Ważne jest także, iż do osób zdecydowanie bardziej przychylnych proponowanym zmianom należą respondenci młodzi, wykształceni i dobrze sytuowani.

Czy zatem przedstawione postulaty mają szansę powodzenia, skoro jedynie osoby zamożne byłyby gotowe wносить dodatkowe opłaty? Te zaś nierzadko i tak już łożą na usługi medyczne – lecząc się prywatnie. Argumentem przemawiającym za takim rozwiązaniem mogłoby być porównanie do sytuacji Czech w 2007 roku⁴. Wtedy to 80% czeskiego społeczeństwa sprzeciwiało się wprowadzeniu opłat za leczenie. Mimo to czeski rząd zdecydował się na takie posunięcie, a jego efekty okazały się zgodne z oczekiwaniami.

Opracowała

Katarzyna WĄDOŁOWSKA

⁴ Decyzja o wprowadzeniu w Czechach opłat za leczenie zapadła w połowie 2007 roku, natomiast weszła w życie z dniem 1 stycznia 2008 roku.

A N E K S

Tabela 1

		Czy uważa Pan(i), że słuszny jest pomysł wprowadzenia częściowej odpłatności za usługi publicznej służby zdrowia, aby poprawić jej działalność i zwiększyć dostępność?				Liczba osób
		Tak i chętnie opłacał(a)bym część kosztów	Tak, ale nie byłoby mnie stać	Nie, to jest zły pomysł	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		16	22	59	3	1019
Płeć	Mężczyźni	17	21	59	3	487
	Kobiety	15	23	58	4	532
Wiek	18-24 lata	21	28	49	3	135
	25-34	19	17	60	4	195
	35-44	18	20	58	3	156
	45-54	15	26	57	2	179
	55-64	11	24	64	1	171
	65 lat i więcej	11	20	62	7	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	10	16	69	4	385
	Miasto do 20 tys.	17	27	54	2	137
	20-100 tys.	15	26	57	1	193
	101-500 tys.	17	29	50	4	163
	501 tys. i więcej mieszk.	30	17	46	7	141
Wykształcenie	Podstawowe	10	22	62	5	251
	Zasadnicze zawodowe	8	23	67	2	262
	Średnie	17	24	56	3	348
	Wyższe	35	16	46	4	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	36	14	45	5	87
	Średni personel, technicy	19	23	56	2	43
	Pracownicy adm.-biurowi	23	20	57		65
	Pracownicy usług	11	24	63	2	64
	Robotnicy wykwalifikowani	8	27	64	2	120
	Robotnicy niewykwalifik.	7	30	60	4	55
	Rolnicy	10	15	71	4	54
	Pracujący na własny rach.	47	10	38	5	37
Bierni zawodowo	Renciści	6	20	67	6	75
	Emeryci	12	22	62	4	216
	Uczniowie i studenci	22	23	52	4	89
	Bezrobotni	16	19	59	6	57
	Gospodynie domowe i inni	9	33	55	3	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	20	18	62		136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	23	23	50	4	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	20	22	55	4	232
	prywatnym gosp. rolnym	11	16	69	4	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	29	61	1	169
	501-750	9	26	63	2	157
	751-1000	13	20	61	5	180
	1001-1500	15	25	57	3	156
	Powyżej 1500 zł	41	17	40	3	115
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	26	63	5	154
	Średnie	9	25	62	3	478
	Dobre	27	17	53	3	387
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	17	73		50
	Raz w tygodniu	17	20	61	3	472
	1-2 razy w miesiącu	17	23	53	7	159
	Kilka razy w roku	15	26	57	2	241
	W ogóle nie uczestniczy	15	24	56	5	97
Poglądy polityczne	Lewica	21	20	53	6	148
	Centrum	20	24	56	1	320
	Prawica	15	25	57	3	310
	Trudno powiedzieć	8	17	68	6	240

Tabela 2

		Czy był(a)by Pan(i) gotów(owa), w celu poprawienia działalności i zwiększenia dostępności usług publicznej służby zdrowia, płacić drobne kwoty, np. 5 złotych, za wizytę u lekarza pierwszego kontaktu?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		42	56	2	1017
Płeć	Mężczyźni	43	55	2	487
	Kobiety	42	56	2	530
Wiek	18-24 lata	54	45	2	135
	25-34	39	60	2	193
	35-44	45	53	1	156
	45-54	43	56	1	179
	55-64	41	58	2	171
	65 lat i więcej	36	61	4	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	61	2	385
	Miasto do 20 tys.	44	54	2	137
	20-100 tys.	44	53	2	192
	101-500 tys.	50	49	1	163
	501 tys. i więcej mieszk.	44	54	2	141
Wykształcenie	Podstawowe	34	64	3	251
	Zasadnicze zawodowe	36	63	1	262
	Średnie	48	51	1	347
	Wyższe	54	42	3	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	59	37	4	87
	Średni personel, technicy	53	47		43
	Pracownicy adm.-biurowi	42	57	1	65
	Pracownicy usług	37	60	3	64
	Robotnicy wykwalifikowani	41	57	2	120
	Robotnicy niewykwalifik.	35	65		55
	Rolnicy	36	64		54
	Pracujący na własny rach.	63	37		36
Bierni zawodowo	Renciści	34	60	6	75
	Emeryci	39	59	3	216
	Uczniowie i studenci	52	47	1	89
	Bezrobotni	37	60	3	57
	Gospodynie domowe i inni	29	71		57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	44	55	1	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	47	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	47	51	2	230
	prywatnym gosp. rolnym	37	63		49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	40	59	1	169
	501-750	35	62	2	157
	751-1000	40	56	3	180
	1001-1500	51	48	1	156
	Powyżej 1500 zł	59	41		114
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	62	1	154
	Średnie	36	62	2	478
	Dobre	51	46	2	386
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	67	3	50
	Raz w tygodniu	42	56	1	472
	1-2 razy w miesiącu	44	52	4	159
	Kilka razy w roku	40	59	1	239
	W ogóle nie uczestniczy	49	48	3	97
Poglądy polityczne	Lewica	52	45	3	148
	Centrum	44	55	0	319
	Prawica	42	56	2	310
	Trudno powiedzieć	33	63	4	240

Tabela 3

		Czy był(a)by Pan(i) gotów(owa), w celu poprawienia działalności i zwiększenia dostępności usług publicznej służby zdrowia, płacić drobne kwoty, np. 5 złotych, za wizytę u lekarza specjalisty?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		49	49	2	1017
Płeć	Mężczyźni	48	50	1	487
	Kobiety	49	48	3	530
Wiek	18-24 lata	59	39	2	135
	25-34	47	52	2	193
	35-44	52	47	1	156
	45-54	49	50	1	179
	55-64	48	50	2	171
	65 lat i więcej	41	55	4	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	56	2	385
	Miasto do 20 tys.	50	48	2	137
	20-100 tys.	52	46	2	192
	101-500 tys.	57	42	1	163
	501 tys. i więcej mieszk.	53	45	2	141
Wykształcenie	Podstawowe	39	58	3	251
	Zasadnicze zawodowe	41	57	1	262
	Średnie	55	44	1	347
	Wyższe	63	34	3	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	66	32	2	87
	Średni personel, technicy	60	40		43
	Pracownicy adm.-biurowi	47	52	1	65
	Pracownicy usług	50	48	3	64
	Robotnicy wykwalifikowani	44	53	3	120
	Robotnicy niewykwalifik.	37	63		55
	Rolnicy	40	60		54
	Pracujący na własny rach.	67	33		36
Bierni zawodowo	Renciści	38	56	6	75
	Emeryci	46	51	3	216
	Uczniowie i studenci	59	40	1	89
	Bezrobotni	44	53	3	57
	Gospodynie domowe i inni	44	56		57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	46	1	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	49	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	54	44	2	230
	prywatnym gosp. rolnym	43	57		49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	46	53	1	169
	501-750	42	56	2	157
	751-1000	46	51	4	180
	1001-1500	60	39	1	156
	Powyżej 1500 zł	65	34	2	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	41	58	1	154
	Średnie	43	55	2	478
	Dobre	58	39	3	386
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	42	58		50
	Raz w tygodniu	51	48	2	472
	1-2 razy w miesiącu	48	47	4	159
	Kilka razy w roku	44	54	1	239
	W ogóle nie uczestniczy	55	42	3	97
Poglądy polityczne	Lewica	56	41	3	148
	Centrum	52	47	0	319
	Prawica	50	49	2	310
	Trudno powiedzieć	38	58	4	240

Tabela 4

		Czy był(a)by Pan(i) gotów(owa), w celu poprawienia działalności i zwiększenia dostępności usług publicznej służby zdrowia, płacić drobne kwoty, np. 5 złotych, za wizytę w laboratorium analitycznym lub innej placówce, aby zrobić badania diagnostyczne?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		44	54	2	1017
Płeć	Mężczyźni	45	54	2	487
	Kobiety	43	55	3	530
Wiek	18-24 lata	54	44	2	135
	25-34	42	57	2	193
	35-44	48	50	3	156
	45-54	43	56	1	179
	55-64	42	57	1	171
	65 lat i więcej	38	58	4	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	37	60	3	385
	Miasto do 20 tys.	44	53	3	137
	20-100 tys.	47	51	2	192
	101-500 tys.	50	48	2	163
	501 tys. i więcej mieszk.	49	50	1	141
Wykształcenie	Podstawowe	36	61	3	251
	Zasadnicze zawodowe	35	63	2	262
	Średnie	49	50	1	347
	Wyższe	58	39	4	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	59	38	2	87
	Średni personel, technicy	58	42		43
	Pracownicy adm.-biurowi	40	60		65
	Pracownicy usług	42	55	3	64
	Robotnicy wykwalifikowani	38	57	5	120
	Robotnicy niewykwalifik.	36	64		55
	Rolnicy	39	60	1	54
	Pracujący na własny rach.	64	35	2	36
Bierni zawodowo	Renciści	38	60	2	75
	Emeryci	41	56	3	216
	Uczniowie i studenci	53	46	1	89
	Bezrobotni	41	57	3	57
	Gospodynie domowe i inni	34	66		57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	51	1	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	54	2	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	48	49	3	230
	prywatnym gosp. rolnym	41	57	1	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	42	56	1	169
	501-750	39	60	1	157
	751-1000	37	59	4	180
	1001-1500	55	44	2	156
	Powyżej 1500 zł	61	37	2	114
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	60	1	154
	Średnie	39	59	2	478
	Dobre	52	45	3	386
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	40	58	2	50
	Raz w tygodniu	44	54	2	472
	1-2 razy w miesiącu	43	54	3	159
	Kilka razy w roku	41	58	1	239
	W ogóle nie uczestniczy	53	44	3	97
Poglądy polityczne	Lewica	50	48	2	148
	Centrum	47	52	1	319
	Prawica	45	53	2	310
	Trudno powiedzieć	34	63	4	240

Tabela 5

		Powszechne ubezpieczenie zdrowotne nie obejmuje wszystkich świadczeń zdrowotnych. Czy zdecydował(a)by się Pan(i) na opłacanie dodatkowego dobrowolnego ubezpieczenia, aby mieć zagwarantowane w razie potrzeby nieodpłatne leczenie na wyższym poziomie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	55	9	1018
Płeć	Mężczyźni	39	53	7	486
	Kobiety	33	57	10	532
Wiek	18-24 lata	53	38	8	135
	25-34	45	48	7	195
	35-44	42	49	9	156
	45-54	36	56	8	179
	55-64	30	64	6	171
	65 lat i więcej	14	72	14	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	64	10	384
	Miasto do 20 tys.	39	53	8	137
	20-100 tys.	36	57	7	193
	101-500 tys.	46	49	5	163
	501 tys. i więcej mieszk.	48	39	12	141
Wykształcenie	Podstawowe	24	66	10	250
	Zasadnicze zawodowe	29	62	8	262
	Średnie	41	48	10	348
	Wyższe	55	42	3	158
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	35	5	87
	Średni personel, technicy	54	38	9	43
	Pracownicy adm.-biurowi	41	56	3	65
	Pracownicy usług	55	43	3	64
	Robotnicy wykwalifikowani	37	56	8	120
	Robotnicy niewykwalifik.	36	53	11	55
	Rolnicy	23	74	3	54
	Pracujący na własny rach.	57	40	3	37
Bierni zawodowo	Renciści	17	71	12	74
	Emeryci	17	71	12	216
	Uczniowie i studenci	50	41	10	89
	Bezrobotni	39	47	14	57
	Gospodynie domowe i inni	30	57	13	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	48	5	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	43	49	9	76
	sekt. pryw. poza rolnict.	51	44	5	232
	prywatnym gosp. rolnym	27	70	3	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	67	5	168
	501-750	32	55	14	157
	751-1000	34	58	8	180
	1001-1500	40	51	9	156
	Powyżej 1500 zł	55	37	8	115
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	69	8	154
	Średnie	30	59	11	477
	Dobre	49	45	5	387
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	21	71	8	50
	Raz w tygodniu	35	57	8	472
	1-2 razy w miesiącu	44	44	11	159
	Kilka razy w roku	33	58	9	241
	W ogóle nie uczestniczy	41	50	9	96
Poglądy polityczne	Lewica	37	57	6	147
	Centrum	42	49	9	320
	Prawica	38	56	6	310
	Trudno powiedzieć	25	62	13	240